

Василенко О.І.

студент,

*Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки
Національної академії Служби безпеки України*

РОЛЬ КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ КОМПАНІЇ

Сучасний стан на ринках характеризується ускладненням комерційних схем і умов операцій, використанням складних комплексних продуктів, посиленням конкуренції між компаніями. Одинокі українські компанії з невеликих приватних підприємств стають акціонерними структурами, зі складною господарською інфраструктурою й управлінськими зв'язками. Фінансові потоки, рух капіталу, управління ресурсами і персоналом стають все більш складним завданням, пов'язаним із зростанням об'ємів звітності і документообігу, збільшенням перетину і швидкості інформаційних потоків, які з використанням сучасних корпоративних інформаційних систем досягають вищого рівня управління компанія. Проте тут і криється основна проблема сучасного управління [2].

Раніше основним завданням інформаційної підсистеми управління компанією було завдання донесення максимально можливо без спотворення і змін практично будь-яких вхідних даних, пов'язаних з компанією і ринком, до керівника, який і проводив фільтрацію і обробку даних, виділяв з них необхідні знання. Зараз, керівникові просто не вистачить часу не тільки на фільтрацію даних і обробку інформації, але і просто на те, щоб ознайомитися з цим потоком інформації. Тим більше що, будучи фахівцями з управління виробництвом, керівники, часто, не володіють уміннями, пов'язаними з технологією обробки інформації і перетворення її в знання. І це тільки з тією інформацією, яка поступає як стандартна поточна звітність, не кажучи про інформацію, яка може поступити від спеціально організованої системи збору даних про обстановку. У зв'язку з цим, потоки інформації, управління, що йдуть у вищий ешелон, почали скорочувати і ділити, збільшуючи кількість проміжних ланок, маршрутизуючи потоки за допомогою референтів-секретарів і помічників, делегуючи ухвалення рішення на низові ланки управління [3].

Керівники залишають собі завдання стратегічного планування і управління, що, у свою чергу, вимагає не тільки і не стільки звітній інформації, яка формує знання про справжню ситуацію в обстановці або навіть про ситуацію, яка була на момент збору початкових даних, а, так звана, прогностична інформація, яка дозволяє оцінити з погляду вірогідності реалізації і успіху пропоновані плани і сценарії, а також оцінити тенденції змін обстановки. Підготовка стратегічних рішень з урахуванням таких знань дозволяє різко збільшити ефективність схвалюваних рішень. З іншого боку, використання технологій розвідки дозволяє успішно здійснювати прогноз кризових явищ в бізнесі, тобто, реалізувати функцію раннього попередження про кризи. А це, робить можливим зробити запобіжні засоби і понизити напруженість вірогідної кризи, провести його локалізацію, або зниження можливого збитку. Ще однією опцією є можливість використання цього знання

про кризу в своїх інтересах, повернувши його для зміцнення свого положення або ослаблення конкурента.

Сьогоднішня тенденція така, що роль ефективно організованої ділової і конкурентної розвідки тільки посилюється. Крім того, доводиться не тільки збирати уривчасті і важливі дані, але і, що найважче, аналізувати величезні потоки різнорідних і суперечливих даних, щоб отримати правильне усвідомлення обстановки не тільки зовні, але і усередині компанії. Не секрет, що достатньо часто, менеджери середньої ланки свідомо або не свідомо, бажаючи показати свою діяльність в кращому світлі перед вищим керівництвом або власниками підприємства або прикриваючи свої непристойні вчинки і промахи, прикрашають або навіть фальсифікують дані, управління, що поступають у вищій ешелон. Це призводить до ухвалення таких рішень, які не є оптимальними або навіть завдають збитку бізнесу. Завданням ділової розвідки є перевірка такої інформації і виключення ситуацій з дезінформацією вищого керівництва [4].

Фахівці, що працюють в області безпеки, можуть сказати, що завдання, що приписуються діловій розвідці частково і раніше вирішувалися інформаційно-аналітичними службами структур економічної безпеці підприємств. Це так, і служби ділової розвідки найчастіше організовуються на основі таких структур.

Відмінність інформаційно-аналітичної роботи служб безпеки від роботи підрозділів ділової розвідки можна порівняти з відмінністю інформації і комунікації. Тобто інформація, частіше всього разова і однонаправлена, а комунікація постійна (регулярна) і взаємонаправлена. При комунікації джерело і кореспондент постійно міняються місцями, інформаційні потоки регулюються за допомогою зворотного зв'язку. Інформаційно-аналітична діяльність найчастіше закінчується передачею інформації кінцевому користувачеві. Розвідка, як комунікація, результатом має дію. На збір і обробку даних безпосередньо впливають зміни, що є результатом цієї дії на саму систему і навколишню ситуацію, постійно відбувається уточнення завдання. Тому ефективність комунікації набагато вища [1].

На сьогоднішній день конкурентна розвідка – складова частина корпоративної культури ведення сучасного бізнесу. Для виживання підприємства в умовах конкурентної боротьби першочергову роль починає грати розвідка намірів конкурентів, вивчення основних тенденцій бізнесу, аналіз можливих ризиків, тощо. На Заході навіть існує учбова дисципліна *business intelligence*, що вивчає ці аспекти бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Радзівська В. М. Економічна безпека: взаємозв'язок науки та практики / В. М. Радзівська // Наука та наукознавство. – 2004. – № 3. – С. 36.
2. Телешун С. О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації / С. Телешун, А. Баронін – К.: Молодь, 2001. – С. 112-120.
3. Ткачук Т. Ю. Міжнародний досвід організації конкурентної розвідки / Т. Ткачук // Бізнес і безпека. – 2008. – № 2.
4. Ткачук Т. Ю. Конкурентна розвідка та промислове шпигунство: проблеми визначення / Т. Ю. Ткачук // Персонал. – 2007 – № 2. – С. 21-29.